

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.II.119/2023/12.

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2023. április 26. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

ítéletet:

A jelentős mennyiségű kábítószerre elkövetett kábítószer-kereskedelem büntette miatt vádlott ellen indított büntetőügyben a Miskolci Törvényszék 2023. január 16. napján kihirdetett 17.B.48/2022/9. számú ítéletét megváltoztatja.

vádlott kábítószerkereskedelem büntettének minősített cselekményénél a Btk.176. § (1) bekezdés IV. fordulatát is megjelöli.

A lefoglalt 87.000 (nyolcvanhétezer) forint készpénzt lefoglalásának megszüntetése mellett vádlottnak kiadni rendeli azzal, hogy a vádlott terhére megállapított pénzbüntetés, vagyonekhozás illetve bűnügyi költség biztosítására visszatartja.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

vádlott által 2023. január 17. napjától a mai napig bűnügyi felügyeletben töltött időt a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe beszámítja akként, hogy 5 (öt) nap bűnügyi felügyeletben töltött idő 1(egy) nap szabadságvesztés büntetésnek felel meg.

A másodfokú ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

[1] A Miskolci Törvényszék a 2023. január 16. napján kihirdetett 17.B.48/2022/9. számú ítéletével vádlottat bűnösnek mondta ki a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 176. § (1) bekezdése és (3) bekezdése alapján kábítószer-kereskedelem büntetében. Ezért öt év fegyház fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre, négyszázötven napi tétel, kétezer forint napi összegű, kilencszázezer forint végösszegű pénzbüntetésre és öt év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte. Kimondta, hogy a vádlott a kiszabott szabadságvesztés büntetésből a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A pénzbüntetés megfizetésére tizenhét havi részletfizetést engedélyezett, a havi részlet összegét ötvenezer forintban határozta meg. Rögzítette, hogy egyhavi részlet megfizetésének elmulasztása esetén a pénzbüntetést vagy annak meg nem fizetett részét fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre kell átváltoztatni. Rendelkezett a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

[2] Az ítélet ellen az ügyészség a vádlott terhére, a büntetés súlyosítása végett, a vádlott és védője enyhítés érdekében éltek jogorvoslattal.

[3] A vádlott védője fellebbezése indokolásában indítványozta az ítélet megváltoztatását, enyhítő szakasz alkalmazásával enyhébb szabadságvesztés büntetés kiszabását börtön fokozatban, vagyis eggyel enyhébb végrehajtási fokozat meghatározását is indítványozta a bűnösséget elismerő nyilatkozat jelentőségére figyelemmel, illetőleg arra tekintettel, hogy a kábítószer mennyisége éppen meghaladta a jelentős mennyiség alsó határát.

[4] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.53/2023/4. számú észrevételében a vádlott terhére bejelentett ügyészségi fellebbezést fenntartotta, indítványt tett a büntetés súlyosítására, hosszabb tartamú fegyházbüntetés és ahhoz igazodó tartamú közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabására.

[5] Az ítéltábla a törvényszék ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 598. § (2) bekezdése szerinti tanácsülésen bírálta felül.

[6] A bejelentett fellebbezések alaptalanok.

[7] A fellebbezést mivel kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdés a) pontja alapján jelentették be (mértékes fellebbezés), a másodfokú bíróság az ítéletnek csak a fellebbezéssel sérelmezett rendelkezését bírálta felül.

[8] A Be. 590. § (5) bekezdésének szabályai azonban a felülbírálatot kiterjesztik a szankciós fellebbezésnél is az eljárási szabályok betartására, az abszolút hatályon kívül helyezési okok esetleges fennállására, a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezésre, ha a vádlottat fel kell menteni, vagy vele szemben az eljárást meg kell szüntetni, valamint a bűncselekmény minősítésére vonatkozó rendelkezésre [Be. 590. § (5) bekezdés a-c) pont, (5a) bekezdés]. Értelemszerűen szankciós fellebbezésnél a büntetés kiszabása a fellebbezés oka és a cél: a büntetésre vonatkozó rendelkezés megváltoztatása, ezért a Be. 590. § (5) bekezdés d) pontban foglaltak jelen esetben a Be. 590. § (3) bekezdésében írtaknak feleltethetők meg. Ezen túl a másodfokú bíróság hivatalból döntött a Be. 590. § (7) bekezdésének előírása szerint az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekben.

[9] A Be. 591. § (2) bekezdés a) pontja értelmében ugyanakkor a másodfokú bíróság nem vizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozottságát és a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapította, mert a fellebbezést kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdése, konkrétan a (3) bekezdés a) pontja alapján jelentették be. A mértékes fellebbezésnél az első fokon megállapított tényállás rögzül, azaz a tényálláshoz kötöttség teljes.

[10] Az ítéltábla a felülbírálat során megállapította, hogy a törvényszék az eljárást a valóban lényeges perjogi szabályok megtartásával folytatta le, nem vétett sem abszolút, sem olyan súlyú relatív hibát, mely az érdemi felülbírálatot kizárná.

[11] A vádlott bűnösséget beismerő nyilatkozatát a Be. 185. § (1) bekezdése, 523. § (1) bekezdése és 500. § (2) bekezdésében megjelölt figyelmeztetés után a Be. 504. § (1) bekezdése és (2) bekezdése a) – c) pontban foglalt feltételek teljesülése folytán a Be. 504. § (3) bekezdése alapján törvényesen fogadta el végzésével, így a Be. 608. § (1) bekezdés h) pontjában rögzített, 2021. január 1. napjától hatályos abszolút hatályon kívül helyezési ok sem merült fel.

[12] A vádlott bűnösségének megállapítása szintén törvényes, nem merült fel olyan körülmény, mely a felmentést vagy az eljárás megszüntetését indokolná, hiszen büntethetőségi akadály nem valósult meg.

[13] A vádlott cselekményének jogi minősítése azonban pontosításra szorul [Be. 590. § (5) bekezdés c) pontja].

[14] A törvényszék tévesen nem adott részletes indokolást a jogi minősítést érintően. A Be. 562. § (4) bekezdésében foglaltak alapján, mely visszautal a Be. 561. § (3) bekezdésének e) pontjára az ítélet indokolását illetően, ha a bíróság elfogadta a terhelt bűnösséget beismerő nyilatkozatát és erre alapítva állapította meg a terhelt bűnösségét, nem elegendő az alkalmazott jogszabályoknál a minősítés szerinti törvényhelyek megjelölése, hanem a bíróság által megállapított tényállást követően kell szerepelnie az elbírált cselekmény minősítésének jogi indokolással ellátva.

[15] Ezt támasztja alá a Kúria 61. BK vélemény 5. pontjában megfogalmazott azon elvárás is, hogy már az ügydöntő határozat kihirdetése során közérthetően meg kell magyarázni a minősítés lényegét, különös tekintettel a minősítő körülményekre és az irányadó büntetési tételekre.

[16] Ennek azért is van jelentősége, mert a Be. 606. § (3) bekezdése értelmében a vádirati minősítés szerinti minősítés megváltoztatására törvénysértés esetén a másodfokú bíróságnak már lehetősége van a 2021. január 1-ei jogszabálymódosítás folytán.

[17] A Be. 606. § (3) bekezdése ugyanis kimondja, hogyha az elsőfokú bíróság ítélete a vádlott beismerő nyilatkozatának elfogadásán alapult, a másodfokú bíróság a fellebbezéssel megtámadott ítéletnek a bűnösség megállapítására, valamint a vádirati minősítéssel egyező minősítésre vonatkozó rendelkezéseit akkor változtathatja meg, ha a terhelt felmentésének, az eljárás megszüntetésének, vagy a bűncselekmény minősítése megváltoztatásának van helye.

[18] Az ítéltábla kiemeli, különös tekintettel a magyar büntetőeljárásban is már hatályos részleges precedens jellegre, hogy a közzétett eseti döntésekre hivatkozás indokolt, e döntések ugyanis az egységes bírói gyakorlat kialakítását, a vitás jogkérdésekben való eligazodást, és ebből következően a jogbiztonságot szolgálják (BH2020. 94., Kúria Bfv.I.486/2019.).

[19] Az Alaptörvény 25. cikkének (2) bekezdése rögzíti, hogy a rendes bírósági szervezet legfőbb szerve a Kúria, amely biztosítja a rendes bíróságok jogalkalmazásának

egységét, a rendes bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz. Figyelemmel arra, hogy a jogegységi határozat a bíróságokra kötelező, így a jogszabály értelmezése során az semmiképpen nem hagyható figyelmen kívül (12/2001. (V. 14.) AB határozat, 42/2015. (XI. 14.) AB határozat). A jogi indokolás hiányos, ha nem ismerteti az adott jogkérdést érintő jogegységi határozatot, vagy a Kúria alkalmazható testületi állásfoglalásait.

[20] A Kúria 61. BK véleményének 2. pontja szerint a bűncselekmény megnevezése mellett az ítélet rendelkező részében a Btk. Általános Részének rendelkezésein alapuló egyes szöveges kiegészítéseket is fel kell tüntetni: meg kell jelölni, hogy a bűncselekmény büntett vagy vétség, továbbá utalni kell a folytatólagos elkövetésre, valamint az elkövetői és az elkövetési alakzatra. A BK vélemény indokolásának 3. a) pontja szerint pedig az elkövetési magatartás eltérő büntetési tétellel fenyegetett alakzataira 1. tétel, 2. tétel stb. megjelöléssel, az azonos büntetési tétellel fenyegetett alakzataira pedig I. fordulat, II. fordulat stb. megjelöléssel kell utalni.

[21] A Be. 590. § (5) bekezdésének c) pontja felhívásával a vádlott cselekményének jogi minősítésénél ezért helyesen fel kellett tüntetni a Btk. 176. § (1) bekezdésének IV. fordulatát is.

[22] A forgalmazói típusú elkövetési magatartások (kínál, átad, forgalomba hoz, kereskedik) közül a cselekmény minősítésénél mindig fel kell tüntetni tehát már a határozat rendelkező részében, hogy melyik fajta elkövetési magatartással valósította meg cselekményét az elkövető. Ennek azért is van jelentősége, mert a kínál, átad forgalmazói típusú magatartással, ha csekély mennyiségű kábítószerre követte el cselekményét a terhelt, akkor a kábítószer-kereskedelem privilegizált alakzata jöhet szóba, vétségként. A haszonszerzéssel megvalósított kereskedelem – mint a forgalmazói típusú magatartások egyik fajtája – esetén pedig a Btk. 50. § (2) bekezdése értelmében a pénzbüntetés kiszabása lehetőségének vizsgálata is felmerül.

[23] A Kúria az 1/2007. Büntető jogegységi határozata IV. részében az alábbiakat taglalja: a kereskedéssel elkövetés tényállásszerűségének értelmezéséhez – megőrizve a BK 155. számú állásfoglalás II/5/b) pontjának elvi tartalmát – a BH1999. 101. számú eseti döntés ad iránymutató szempontokat.

[24] A kereskedéssel elkövetett kábítószerrel visszaélések a forgalomba hozatalnál tágabb elkövetési magatartások. Adásvételek által valósulnak meg, haszonszerzésre irányulnak és magukban foglalnak minden olyan tevékenységet, amely elősegíti, hogy a kábítószer eljusson a viszonteladóhoz vagy a fogyasztóhoz. Ezek közé tartozik a kábítószernek kereskedelem céljából történő megszerzése, készletezése is, amely magatartás befejezett önálló tettesi cselekmény. A kereskedelem elkövetési fordulatának – eltérően a forgalomba hozataltól – a kísérleti stádiuma általában kizárt.

[25] A BH2013. 264. számú eseti döntés arra világít rá, hogy a kábítószer forgalomba hozatala a kábítószer átadásán túlmenő több résztvevőenységből – például eladók, a vevők felkutatása, a kábítószer tárolása, csomagolása, szállítása stb. – tevődhet össze. Ezért a résztvevőenységben részvétel nem bűnsegédi, hanem tettesi (társtettesi) elkövetés, ha a tevékenység célja a kábítószer több személy részére történő hozzáférhetőségének biztosítása.

Az elkövető amennyiben haszonszerzésre törekedve működik közre a kábítószer forgalmazásában, cselekménye kereskedésként a törvény rendelkezésével fogva mindig tettesi magatartás.

[26] Az ítéltábla szükségesnek tartja részletezni, hogy a Kúria 1/2007. Büntető jogegységi határozat II/4. pontja szerint természetes egységbe tartozó rész-cselekmény esetében szükségszerű következmény a kábítószer-mennyiségek összegzése és a bűncselekmény minősítése szempontjából az összmennyiség az irányadó, s nincs jelentősége annak, hogy az összmennyiség egésze vagy egy része valamilyen módon már megsemmisült.

[27] A meg nem lévő kábítószer mennyiségének megállapítása nem szakértői kérdés, hanem az az eljáró hatóságok feladata (Kúria 57. BK vélemény II/5/c) pontja). Ezzel összefüggésben az sem szakértői kérdés, hogy a meg nem lévő kábítószer megállapított mennyiségének mekkora a tiszta hatóanyag-tartalma.

[28] A BH2005.279. számú eseti döntés értelmében a lefoglalásra nem került, de a bíróság által becsléssel megállapított kábítószer-mennyiség tiszta hatóanyag tartalmának megállapítása nem a vegyész szakértő feladata, az a bíróság kizárólagos ténymegállapítási körébe tartozik.

[29] A Be. 188. § (1) bekezdése rögzíti, hogy ha a bizonyítandó tény megállapításához vagy megítéléséhez különleges szakértelem szükséges, szakértőt kell alkalmazni. Jelen ügyben a lefoglalásra került kábítószerrel kapcsolatban a vegyész szakértő elvégezte a számítási módszerek felhasználásával a tiszta hatóanyag-tartalom meghatározását.

[30] A le nem foglalt kábítószer hatóanyag-tartalmát elsőként a vádat emelő ügyész határozza meg.

A lefoglalásra nem került, de becsléssel megállapított kábítószer-mennyiség alapján a tiszta hatóanyag-tartalom számításánál az Nemzeti Szakértői és Kutató Központban évente megvizsgált feketepiaci kábítószer-készítmények átlagos hatóanyag-tartalmáról az alsó- és felső értékhatár figyelembevételével táblázatban, kábítószer fajtánként közölt legkisebb hatóanyag-tartalom az irányadó és a jogi minősítésnél az e táblázatban megjelölt legkisebb hatóanyag-tartalom számításából kell kiindulni.

[31] Ezt követően a lefoglalt és lefoglalásra nem került kábítószer hatóanyag-tartalmának százalékos összeadása utáni eredmény mutatja meg, hogy mekkora mennyiségű kábítószer kereskedelme miatt tartozik felelősséggel a vádlott.

[32] Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket feltárta és részletesen elemezte.

[33] A Btk. 80. § (2) bekezdése nem érinti a Btk. 80. § (1) bekezdésének a rendelkezését, vagyis a bíróságnak a büntetés törvényben írt keretein belül, az egyéniesítés követelményét alapul véve kell kiszabni a tettarányos büntetést; a középértéktől eltérő büntetés kiszabását azonban csak akkor kell megindokolni, amennyiben az eltérés jelentős (BH2001. 354.).

[41] Az ítélet egyéb rendelkezései túlnyomórészt törvényesek.

[42] A bűnjeleknél a lefoglalt dolog visszatartása körében ugyanakkor pontosítás vált szükségessé.

[43] A Be. 323. § (1) bekezdése szerint a terheltnek kiadandó dolgot a vele szemben megállapított pénzbüntetés, vagyonelkobzás vagy bűnügyi költség biztosítására vissza lehet tartani, erről az ügydöntő határozatban kell rendelkezni. A Be. 320. § (1) bekezdés a) pontjának felhívása a lefoglalás megszüntetésénél kifogástalan, ezt követi a Be. 321. §-a értelmében a kiadásról szóló rendelkezés, majd a Be. 323. §-ának alkalmazása csak ezután jöhet szóba.

[44] A Be. 562. § (4) bekezdése értelmében ha a bíróság elfogadta a terhelt bűnösséget beismerő nyilatkozatát és erre alapítva állapította meg a terhelt bűnösségét, az ítélet indokolása az 561. § (3) bekezdés a)-c) és e) pontjában meghatározottakból és a bűnösség beismerésére, a bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadására, valamint az alkalmazott jogszabályokra való utalásból is állhat.

[45] A törvényszék ítélete indokolásában helyesen részletes jogi indokolást adott a fenti törvényi rendelkezésekből következőleg a büntetéskiszabást illetően, az azonban a joghátrányok körében kiegészítésre szorul azzal, hogy a vagyonelkobzás a Kúria 1/2008. Büntető jogegységi határozatában rögzített elvárásoknak megfelelően is került meghatározásra.

[46] A törvényszék által alkalmazott jogszabályoknál {elsőfokú ítélet [30]-[31] bekezdések} körében szükségtelen a jogi indokolásban szereplő törvényhelyek összegző felsorolása, ugyanakkor a lefoglalt dolog visszatartására és a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezés, mint egyéb rendelkezés rögzítése helytálló.

[47] A kifejtettekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a szükséges részben a Be.606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg a törvénynek megfelelő rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdés alkalmazásával helybenhagyta.

[48] A bűnügyi felügyeletben töltött idő szabadságvesztés büntetésbe történő beszámítására vonatkozó rendelkezés a Btk. 92. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pontjának I. fordulatán alapul.

Debrecen, 2023. április 26.

Dr. Elek Balázs sk. a tanács elnöke, Dr. Nagy Éva sk. előadó bíró, Dr. Toma Attila sk. bíró

Záradék: A Miskolci Törvényszék 17.B.48/2022/9. ítélete a Debreceni Ítéltábla Bf.II.119/2023/12. számú másodfokú határozatában írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2023. április 26.

Debreceni Ítéltábla
2.Bf.119/2023/12/III.

8

Dr. Elek Balázs sk.
tanácselnök